

MALARZE PODWÓRKOWI

STOP BAZGROŁOM

DOŁĄCZ DO NAS

Warszawa, sierpień 2019

Tło akcji „Malarze podwórkowi –Stop bazgrołom”

Od dłuższego czasu polskie miasta niszczone są bazgrołami, wulgarnymi napisami i rysunkami, a także mową nienawiści. Akcja „Malarze podwórkowi –bazgrołom” ma na celu postawić tamę działaniom wszystkich tych, którzy szpecą przestrzeń publiczną bazgrołami, a także symbolami nacjonalistycznymi, rasistowskimi i antysemitkami, niszcząc przy tym elewacje budynków. Chcemy przykryć farbą mowę nienawiści.

„Malarze podwórkowi –bazgrołom” to inicjatywa Partnerstwa „Przepis na Muranów” wspieranego przez ludzi dobrej woli, sąsiadów, uczniów, artystów, firmy i media, a także urzędników i pracowników instytucji miejskich.

Celem akcji jest ograniczenie groźnego i szkodliwego zjawiska dewastowania przestrzeni publicznej poprzez zachęcenie mieszkańców, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych do włączenia się w nasze działania i przejęcie odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. Najważniejszą częścią akcji jest wspólna mobilizacja sąsiedzka mieszkańców, instytucji oraz firm, której celem jest zamalowywanie murów i ścian zaatakowanych sprejami budynków, a także innych obiektów w przestrzeni publicznej.

Do wspólnego zamalowywania zapraszamy wszystkie chętne osoby z warszawskich sąsiedztw i społeczności – potrzebna jest tylko chęć do działania! Jeśli macie motywację do zmiany swojego najbliższego otoczenia, napiszcie do nas i weźcie udział w akcji pod wspólnym logo. O tym, jak przeprowadzić działanie lokalnie, można się dowiedzieć z tego materiału instruktażowego.

Trochę historii

Wszystko zaczęło się na Muranowie. Pierwsza akcja była odpowiedzią na nielegalne namalowanie reklam skateshopu w wielu miejscach na muranowskich budynkach. Fakt ten wzbudził ogromne oburzenie mieszkańców. W odpowiedzi postanowiliśmy je społecznie zamalować. Akcja nosiła nazwę „Muranów leży nam na sercu” i miała własne logo.

MURANÓW LEŻY NAM NA SERCU

Organizatorami zamalowywania były wówczas Fundacja Jeden Muranów i Stowarzyszenie Wola Zmian. Do akcji włączyli się Burmistrz Dzielnicy Wola i jego zastępcy. To był 2015 rok.

W marcu 2017 powstało Partnerstwo „Przepis na Muranów”, które jesienią – na jednym z muranowskich budynków pojawiła się mowa nienawiści włączyło się do jej zamalowywania. Akcja wywołała duże zainteresowanie mieszkańców.

Następnym krokiem było zachęcenie dyrekcji, nauczycieli i uczniów V LO im. Księcia Józefa Poniatowskiego do zorganizowania większej akcji zamalowywania. W dzień wagarowicza w 2018 roku kilkudziesięciu uczniów wyposażonych przez Partnerstwo w farby i wałki przystąpiło do zamalowywania oszpeconych ścian. Wtedy powstało logo „Malarze podwórkowi – stop bazgrołom”. Kilka tygodni później odbyła się kolejna akcja.

W 2019 roku zainteresowanie akcją wyraziło Porozumienie Dla Pragi. Po wspólnym uzgodnieniu zasad prowadzenia akcji w czerwcu tego roku pod wspólnym logo podobne przedsięwzięcie odbyło się na Pradze. Wzięło w nim udział ok. 30 osób. Można zatem powiedzieć, że akcja zatacza coraz szersze kręgi. Szykowana jest także petycja do władz miasta zachęcająca do podjęcia bardziej skutecznych działań w celu uporządkowania przestrzeni miejskiej.

We 5 października 2019 r. odbyła się na II edycja praska „Malarze podwórkowi –Stop bazgrołom”

Wspólnota to siła

Współpracowaliśmy dotychczas z członkami Partnerstwa „Przepis na Muranów”, w tym :

- » Fundacją Jeden Muranów.
- » Wolskim Centrum Kultury.
- » Domem Kultury Śródmieście.
- » Międzypokoleniową Klubokawiarnią.
- » Muzeum Polin.
- » Restauracją Przystawki.
- » Klubokawiarnią Jaś i Małgosia.
- » Smoczą Fajnym Miejscem.
- » Radą Osiedla Muranów.
- » Lodami “Melody”.
- » Spółdzielnią Socjalną Wola.
- » Fundacją Klamra.
- » CAM Nowolipie.
- » SOS dla podwórek na Muranowie.
- » Fundacją Pole Dialogu
- » mieszkańcami Muranowa.

Oraz z:

- » Porozumieniem dla Pragi.
- » Stowarzyszeniem BORIS.
- » Miasto Jest Nasze
- » Zarządem Dzielnicy Wola.
- » Zarządem Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Wola.
- » Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia dzielnicy Wola.
- » Centrum Komunikacji Społecznej.
- » Spółdzielnią Mieszkaniową Miła.
- » V LO im. Księcia Józefa Poniatowskiego.
- » Dom Kultury TuPraga.
- » Muzeum Warszawskiej Pragi.
- » Psm Michałów
- » Towarzystwo Przyjaciół Pragi
- » Stowarzyszenie Otwarte Drzwi.
- » ADC Cleaning

Media

Wśród mediów relacjonujących nasze działania pojawiły się:
RDC, TVP3, Gazeta Wyborcza, Fakt, Radio Kolor, Radio Warszawa, warszawa.pl, RMF24, Superexpress, Radio Eska oraz wiele portali internetowych.

Zasady obowiązujące w akcji „Malarze podwórkowi – stop bazgrołom”.

1. Działamy na rzecz dobra wspólnego.
2. Działamy zgodnie z prawem.
3. Działamy poprzez mobilizowanie i współpracę ludzi, instytucji oraz firm.
4. Działamy pod wspólnym logo akcji.
5. Działamy ponad podziałami.

Przebieg akcji „Malarze podwórkowi –bazgrołom”.

Jeśli masz takie zasoby sfotografuj wybrane oszpecone bazgrołami obiekty i umieść je na mapach Google.

Udostępnij je na portalu społecznościowym. I dotrzyj do społeczności lokalnej.

Wybierz miejsca godne zamalowywania.

2. Działaj legalnie – to uzyskanie pisemnych zgód od właścicieli miejsc, w których chcemy zamalować bazgroły.
3. Znajdź właścicieli danego obiektu, muru lub śmietnika.
4. Wystąp pisemnie o zgodę na zamalowanie. Nie zapomnij o prośbie o wsparcie akcji poprzez zakup farb i materiałów lub zieleni.
5. Pozyskuj sojuszników: szkoły, władze lokalne, przedsiębiorców, zarządy wspólnot mieszkaniowych, spółdzielnie mieszkaniowe, mieszkańców i innych. Nie działaj samotnie, zaangażowanie innych osób sprawi, że coraz więcej ludzi zacznie dbać o stan przestrzeni publicznej.
6. O pomoc w zorganizowaniu potrzebnych materiałów zwróć się nie tylko do właścicieli murów, ale także do lokalnych przedsiębiorców i władz lokalnych.
7. Do akcji warto także włączyć firmy, które profesjonalnie zajmują się usuwaniem nielegalnego graffiti (w ramach sponsoringu, w zamian za promocję w mediach społecznościowych itp.). Takie pokazowe profesjonalne usuwanie graffiti z fasad, na których zamalowywanie bazgrołom nie jest wskazane (albo wręcz jest zabronione, np. ze względów konserwatorskich), może stanowić dodatkowy element edukacyjny całego przedsięwzięcia.

8. Ustal termin akcji (nie zapominając o odpowiednim wyprzedzeniu i wybraniu terminu dogodnego dla uczestników).
9. Przygotowuj zaproszenie na akcję dla mieszkańców. Zaprojektuj plakat oraz grafikę.
10. Promuj akcję. Stwórz wydarzenie na FB oraz poinformuj media, rozsyłając wcześniej przygotowaną informację prasową (najpóźniej tydzień przed zaplanowanym przedsięwzięciem).
11. By akcja zamalowywania/malowania przebiegała sprawnie, ważny jest podział ról i ustalenie zadań.
12. Wytypuj osoby odpowiedzialne za dokumentację fotograficzną lub filmową akcji. Farba zazwyczaj zasycha powoli, więc po jakimś czasie (np. 2 godzinach) upewnij się, że bazygryły nie przebijają i nie wymagają pokrycia kolejną warstwą.
14. Świątuj sukces, dziękując uczestnikom i sojusznikom oraz podsumowując akcję. Wyciągnij wnioski, co wyszło dobrze, a co należy usprawnić.
15. Po akcji stwórz informację prasową, załącz 2 zdjęcia i roześlij do mediów.
16. Szukaj się do dalszego działania –/bogatszy o nowe doświadczenia i kontakty.

Warunki i porady techniczne

1. Do zamalowywania/malowania używaj koniecznie farb elewacyjnych w odpowiednim kolorze (najlepiej zakupionych przez właściciela nieruchomości).
2. Pierwsze akcje najłatwiej zacząć od altan śmietnikowych, gdyż do nich potrzebna jest biała farba.
3. Nie zapomnij o zabezpieczeniu otoczenia przed zachlapaniem farbą (tektura falista to najlepsze i najbardziej ekologiczne rozwiązanie). Pozostawiony po akcji porządek jest naszą wizytówką.
4. Potrzebne będą także wałki do malowania z długim włosiem oraz kilka tyczek teleskopowych.
5. Dodatkowo bardzo przydatne są pędzle-ławkowce doskonałe do malowania nierównych powierzchni (np. cegły).
6. Potrzebujesz też kuwet malarskich do wałków oraz wiadra do przenoszenia wałków.
7. Nie zapomnij o rękawicach ochronnych i —o strojach do malowania.
8. Przyda się również pojemnik z wodą oraz ścierki do czyszczenia ubrań i ciała z ewentualnych zabrudzeń.
9. Taśma malarska pomoże uchronić miejsca, których nie chcemy zamalować.
10. Wózek do przewożenia farb i innych materiałów ułatwi transport, jeżeli akcja jest wędrowna.
11. Po zakończeniu koniecznie wytypuj osoby, które umyją pędzle i wałki. Będą one wtedy mogły być wykorzystane ponownie.

Jeśli akceptujesz powyższe i chcesz włączyć się do działania pod wspólnym logo

nie czekaj i skontaktuj się z nami pod adresem

przepismamuranow@gmail.com.

Przykładowa korespondencja

Partnerstwo Muranowskie
"Przepis na Muranów"
e-mail: przepisnamuranow@gmail.com
tel. 888888

Warszawa, 27 lutego 2019 r.

**Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej
Niska 25
01-046 Warszawa**

Szanowni Państwo,

Partnerstwo Muranowskie „Przepis na Muranów” to inicjatywa sąsiedzka integrująca mieszkańców Muranowa oraz lokalne organizacje i instytucje. Została tworzona przez osoby, które chcą się poznawać, spotykać i działać, by ich osiedle Muranów obu dzielnic, Woli i Śródmieścia, stawało się coraz bardziej przyjaznym miejscem. Partnerstwo już w zeszłym roku zainicjowało akcję „Malarze podwórkwowi –bazgrołom”. Ma ona na celu postawić tamę działaniom tych wszystkich, którzy szpecą naszą wspólną przestrzeń symbolami nacjonalistycznymi, rasistowskimi i antysemitycznymi oraz zwykłymi bazgrołami, niszcząc elewacje budynków. Chcemy przykryć farbą mowę nienawiści. Celem akcji jest ograniczenie groźnego i szkodliwego zjawiska dewastowania przestrzeni publicznej poprzez zachęcenie mieszkańców, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych do włączenia się w nasze działania i przejęcie odpowiedzialności za swoje najbliższe otoczenie.

Najważniejszą częścią akcji jest sąsiedzka mobilizacja mieszkańców poprzez zamalowywanie murów i ścian zaatakowanych sprejami budynków i innych obiektów w przestrzeni publicznej. Do wspólnego zamalowywania zapraszamy wszystkie osoby z Muranowa. Najbliższą akcją Partnerstwo zaplanowało już .....

Zwracamy się z prośbą o wyrażenie zgody na zamalowanie napisów na murze budynku przy ul. Niskiej 25 od strony ul. Smoczej oraz altany śmietnikowej wraz z drzwiami. Będziemy wdzięczni za pozytywne rozpatrzenie naszego pisma i poparcie akcji „Malarze podwórkwowi - „Stop Bazgrołom” w przyszłości.

Tel. Kontaktowy: 22 00000

W imieniu
Partnerstwa
Przepis na Muranów (-)

Jan Kowalski

Przykładowa zgoda

**Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej
ul. Niska 25
00-000 Warszawa**

Warszawa dn, ...

Partnerstwo Przepis na Muranów

Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Niskiej 25 w Warszawie wyraża zgodę na zamalowanie napisów na murze w rogu budynku od strony ul. Smoczej oraz altany śmietnikowej wraz z drzwiami w ramach akcji „Malarze podwórkwki –Bazgrołom”.

.....

.....

Porady techniczne o sposobach zamalowywania i usuwania bazgrołów(*)

Poradnik zawiera informacje, jak usuwać bazgroły z różnego typu powierzchni elewacji i jak skutecznie zabezpieczać je przed kolejnym zniszczeniem.

„Usuwanie bazgrołów z elewacji:

Chcąc usunąć bazgroły ze ściany, musimy wykonać trzy podstawowe kroki, które pozwolą nam odpowiednio dobrać metodę czyszczenia do zabrudzonej powierzchni oraz zagwarantują skuteczne pozbycie się bohomazów, bez uszkodzenia podłoża.

- Określenie rodzaju zabrudzonego podłoża.
- Wybór właściwej metody usuwania bazgrołów.
- Zastosowanie powłoki ochronnej.

1. **Określamy rodzaj podłoża (elewacji)**

Zawsze metodę usuwania bazgrołów dobieramy tak, aby podczas czyszczenia nie uszkodzić podłoża, dlatego pierwszym krokiem jaki powinniśmy wykonać to ustalić rodzaj elewacji, którą chcemy oczyścić. Do powierzchni najczęściej dewastowanych przez wandalów możemy zaliczyć: tynki (cienkowarstwowe, tradycyjne), cegła, kamień naturalny, siding, metal, drewno, szkło.

2. **Wybieramy właściwy sposób usunięcia bazgroła** Wśród metod stosowanych do usuwania bazgrołów możemy wyróżnić trzy podstawowe.

- Zamalowywanie bazgroła.** To najprostsza metoda na pozbycie się niechcianych napisów na elewacji. Polega na pokryciu zabrudzeń nową warstwą farby. Przed przystąpieniem do pracy musimy zadbać o to, by powierzchnia miała dobrą przyczepność, musi być sucha, czysta oraz wolna od pęknięć i ubytków. Wybrana farba powinna cechować się dużą siłą krycia, aby bazgroły nie przebijały przez odmalowaną warstwę. W przypadku większych rozmiarów bazgroła zaleca się pozbycie „malunków” metodą mycia chemicznego. Farba w sprayu stosowana do dewastacji murów zatrzymuje dyfuzję pary wodnej (paroprzepuszczalność), dlatego zamalowanie bazgrołów większych rozmiarów może prowadzić do odparzenia tynku, a w efekcie jego szybkiej degradacji. **NIE USUWAMY BAZGROŁA NA MROZIE!!!**
- Zmywamy bazgroła chemicznie.** To metoda najczęściej stosowana przez firmy specjalizujące się w usuwaniu bazgrołów. Polega na rozpuszczeniu zabrudzeń za pomocą chemikaliów, a następnie przetarciu szmatką rozpuszczonej farby lub w przypadku powierzchni chropowatych, spłukaniu całości gorącą wodą pod ciśnieniem. Chemia stosowana do usuwania bazgrołów to najczęściej substancje na bazie chlorowęglowodorów, estrów oraz rozpuszczalników organicznych. Stosowanie metody chemicznej może być niebezpieczne, dlatego wymaga posiadania odpowiedniego sprzętu, doświadczenia i wiedzy.
- Zmywamy bazgroła mechanicznie.** Mycie mechaniczne to najbardziej efektywna z metod czyszczenia. Polega na usuwaniu szpecącej farby za pomocą wysokiego ciśnienia wody lub

wody z dodatkiem ścierniwa np. piasku. Wszystkie parametry pracy (ciśnienie, rodzaj ścierniwa, kąt strumienia wody) należy zawsze indywidualnie dobierać do rodzaju czyszczonej powierzchni. Do najbardziej delikatnej metody mycia mechanicznego zaliczamy niskociśnieniowe szkiełkowanie, tutaj medium transportującym ścierniwo jest powietrze. Szkiełkowanie stosowane jest często podczas renowacji obiektów zabytkowych.

3. Zastosowanie powłoki ochronnej.

Dobieramy metodę oczyszczania elewacji do jej rodzaju:

TYNK– (cienkowarstwowy, tradycyjny) – odmalowanie odpowiednią farbą fasadową, mycie chemiczne, mycie mechaniczne.

MURY – (cegła, kamień, granit, beton, płytki ceramiczne) – mycie chemiczne, mycie mechaniczne, czyszczenie twardą szczotką, w wyjątkowych sytuacjach odmalowanie.

SIDING – mycie chemiczne, w przypadku sidingu aluminiowego możliwe jest odmalowanie farbą np. akrylową.

METAL – odmalowanie np. farbą chlorokauczukową, mycie chemiczne, mycie mechaniczne, przetrarcie np. rozcieńczalnikiem.

DREWNO – odmalowanie np. emalią akrylową, mycie chemiczne.

SZKŁO – zdrapywanie przy pomocy ostrza, przemycie rozcieńczalnikiem, mycie chemiczne.

Elewacje obiektów zabytkowych – metoda dobierana zawsze indywidualnie, często wymaga stosowania niekonwencjonalnych technik oraz uzgodnień z **KONSERWATOREM ZABYTKÓW**.

W jaki sposób stosujemy powłoką ochronną (tzw.antygraffiti)

Zastosowanie powłoki ochronnej to proces, który powinien nastąpić po przednim wyczyszczeniu powierzchni z bohomazów. Zabezpieczenie podłoża polega na pokryciu go preparatem anty-graffiti, który nakłada się w kilku warstwach metodą natryskową, dzięki czemu uzyskuje się trwałą i prawie niewidoczną, zmywalną powłokę. Powłoka antygraffiti izoluje powierzchnię elewacji od wszelkich zabrudzeń. Bohomazy powstałe na powłoce zabezpieczającej zmywa się szybko i łatwo za pomocą ciepłej wody.

Rodzaje powłok ochronnych:

Powłoki trwałe – Powstanie bohomazów na powierzchni zabezpieczonej i jego wielokrotne zmywanie wodą nie powoduje konieczności odnowienia zabezpieczenia. Trwałość powłoki do 15 lat. Metoda ta jest przeznaczona głównie do zabezpieczenia powierzchni gładkich.

Powłoki zmywalne–Każdorazowe zmywanie bohomazów z powierzchni zabezpieczonej wymaga ponownego uzupełnienia preparatu zabezpieczającego. Metoda ta jest stosowana głównie do zabezpieczenia wszelkich powierzchni chropowatych (np. tynki, kamień, beton)”.

* Wykorzystano tekst ze strony Pogromcy Bazgrołów z Krakowa, www.pogromcybazgrolow.com

Petycja do Prezydenta m.st. Warszawy

Szanowny Panie Prezydencie,

od wielu lat w przestrzeni publicznej Warszawy widoczne jest nielegalne graffiti, w tym także wulgaryzmy i mowa nienawiści. Dotyczy to zarówno budynków i innych obiektów (w tym garaży, śmietników, ogrodzeń, skrzynek elektrycznych, gazowych etc.) w 100% stanowiących własność miasta, jak i nieruchomości prywatnych, bądź zarządzanych przez spółdzielnie czy wspólnoty. W wielu przypadkach akty wandalizmu sprowadzają się do umieszczania na elewacjach symboliki powszechnie uznanej za propagującą ideologię totalitarną, prawnie zabronionej (swastyki, krzyże celtyckie i in.). Nielegalne malunki oszpecają także wiele obiektów zabytkowych. Chcąc przeciwdziałać tej sytuacji, na podstawie art. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195 z późn. zm.) zwracamy się z wnioskiem o podjęcie następujących działań:

1. Stworzenie w ramach Urzędu Miasta zespołu zadaniowego ds. walki z nielegalnym graffiti oraz wypracowania polityki miasta w tym zakresie (poniższe sugestie mogą stanowić punkt wyjścia dla takiego dokumentu).

2. Zlecenie urzędom poszczególnych dzielnic tworzenia zespołów zadaniowych ds. przeciwdziałania powstawaniu oraz ds. usuwania nielegalnego graffiti, wraz z zapewnieniem adekwatnych środków finansowych pozwalających na wybór podmiotu usuwającego ad hoc nielegalne malunki z fasad budynków miejskich/budynków z udziałem własnościowym miasta. Inspiracją do powoływania tego rodzaju ciał mogą być doświadczenia dzielnicy Śródmieście, w której taki zespół funkcjonuje i która to dzielnica zawarła umowę ramową z podmiotem odpowiedzialnym za usuwanie nielegalnych malunków.

Ww. zespoły winny prowadzić bieżące działania kontrolne w terenie, a także zachęcać zarządców nieruchomości z udziałem Miasta st. Warszawy do podejmowania inicjatyw na rzecz usuwania nielegalnych bazgrołów z przestrzeni wspólnej w zarządzanych budynkach (elewacja zewnętrzna, klatki schodowe, altany śmietnikowe, garaże, ogrodzenia i in.);

Dodatkowo zadaniem ww. zespołów powinno być prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie standardów postępowania w przypadku usuwania nielegalnego graffiti znajdującego się na budynkach objętych ochroną konserwatorską – wciąż częstą praktyką jest zamalowywanie elewacji, a nie usuwanie nielegalnych bazgrołów;

Ponadto – działania profilaktyczne w placówkach edukacyjnych we współpracy z Policją i Strażą Miejską (prewencyjne zajęcia w szkołach, informowanie o konsekwencjach popełniania tego typu przestępstw/ wykroczeń).

3. Zlecenie ZGN-om (lub innym jednostkom) przeanalizowania obowiązujących w poszczególnych dzielnicach umów ubezpieczeniowych dla budynków miejskich/z udziałami miasta, pod kątem zapisów pozwalających na uzyskiwanie odszkodowań z tytułu zniszczonych elewacji oraz ich obowiązkowe wprowadzenie do nowych umów – środki te mogłyby rekompensować działania związane z oczyszczaniem zniszczonych przestrzeni.

4. Wprowadzenie jako standardu remontowego w przypadku nieruchomości miejskich/z udziałem miasta obowiązku zabezpieczania odnowionej elewacji powłoką anti-graffiti.

5. Wyznaczanie wspólnie z mieszkańcami i przedstawicielami środowisk street artu miejsc umożliwiających malowanie graffiti w sposób legalny we wszystkich dzielnicach.

6. Opracowanie strategii docierania do zarządów i administratorów wspólnot mieszkaniowych, a także odpowiednich narzędzi, które motywowałyby wspólnoty do regularnego usuwania nielegalnych napisów, czy symboli, ubezpieczania budynków pod tym kątem, pokrywania (przynajmniej parterów) powłoką anti-graffiti oraz do korzystania z usług odpowiednio wykwalifikowanych w tym zakresie osób i firm (bez wskazywania konkretnych wykonawców). Jednym z takich narzędzi mogłyby być prezentacje prowadzone przez przedstawicieli i przedstawicielki ZGN-ów lub urzędów dzielnic (ewent. również organizacji pozarządowych) na zebraniach wspólnot mieszkaniowych.

7. Opracowanie systemu wsparcia finansowego na usuwanie nielegalnego graffiti z fasad budynków będących własnością wspólnot, a jednocześnie stanowiących zabytki lub znajdujących się na terenie objętym nadzorem konserwatorskim.

8. Stosowanie i sugerowanie nasadzeń wysokich krzewów oraz zimozielonych roślin pnących obok odśnieżonych ścian, murów, śmietników i garaży; to właśnie odpowiednio dobrane i posadzone rośliny stanowią jedno z lepszych zabezpieczeń przed powstawaniem nowych nielegalnych napisów i symboli.

9. Wprowadzenie zasady zgodnie z którą wszystkie obiekty wydzierżawione (na przykład kioski lub kontenery budowlane) powinny być wyczyszczone z graffiti przed wystawieniem ich do przestrzeni miejskiej.

10. Opracowanie systemu (w tym korzystanie z dostępnych już narzędzi edukacyjnych) kształcenia personelu szkolnego i rekreacyjnego, Straży Miejskiej, Policji, a także pracowników socjalnych, przedstawicieli domów kultury, stowarzyszeń i innych organizacji w zakresie funkcjonowania subkultury związanej z tworzeniem nielegalnego graffiti oraz czynnikach ryzyka związanych z przynależnością do niej; tego typu szkolenia powinny obejmować także zaznajamianie z odpowiednimi przepisami prawnymi dotyczącymi aktów wandalizmu.

11. Opracowanie specyfikacji i wymagań dotyczących usuwania nielegalnego graffiti pod kątem ochrony środowiska (ekologiczne technologie, farby etc.), a także z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich (w przypadku zabytków etc.).

12. Określenie przedziału czasowego w jakim nielegalne graffiti powinno być usuwane z fasad (od momentu jego powstania/zauważenia/zgłoszenia na Policję).

13. Przeprowadzenie prewencyjnej i edukacyjnej kampanii społecznej, w tym informowanie o konieczności każdorazowego zgłaszania aktów wandalizmu na Policję.

14. Przeanalizowanie strategii i polityk innych miast i krajów w tym zakresie; korzystanie z ich doświadczeń.

Do wielu spośród ww. działań warto naszym zdaniem włączać przedstawicielki i przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się szeroko pojętymi działaniami na rzecz poprawy estetyki wspólnej przestrzeni, a także reprezentantów klubów piłkarskich – gros nielegalnych malunków związanych jest z konkretnymi drużynami sportowymi działającymi na terenie Warszawy. Ponadto do części z tych działań warto włączać także artystki i artystów.

Liczymy, że nasze postulaty zyskają pozytywny odzew po stronie Urzędu Miasta i że Warszawa będzie miała w końcu odpowiednią politykę dotyczącą przeciwdziałania i likwidowania nielegalnego graffiti.

Załączniki:

Przykłady strategii i polityk w zakresie walki z nielegalnym graffiti obowiązujące w wybranych miastach i krajach.

Zasady dotyczące usuwania nielegalnego graffiti (i podobnych szkód) obowiązujące w Sztokholmie

Źródło: <http://www.stockholm.se/PageFiles/77860/Klotterpolicy.pdf>

Przestrzeń miejska jest własnością każdej osoby i wszyscy są odpowiedzialni za opiekę nad nią.

Sztokholm ma być bezpiecznym, czystym i pięknym miastem, z którego jesteście dumni i gdzie środowisko miejskie zaprasza ludzi do wspólnego życia.

Nielegalne graffiti i podobne szkody nie są akceptowane. Dotyczy to wszystkich rodzajów nieruchomości, gruntów, obiektów w przestrzeni publicznej, pojazdów itp.

Usuwanie nielegalnych napisów/symboli i podobnych szkód musi nastąpić w ciągu 24 godzin (od ich odkrycia i /lub od otrzymania powiadomienia), z priorytetem w szkołach i przedszkolach. Gorszące i rasistowskie napisy powinny być usuwane natychmiast. W ramach wszelkich działań naprawczych, obsługa i używane chemikalia muszą być zgodne z zasadami zawartymi w dokumencie opracowanym przez Miasto Sztokholm: „Specyfikacja wymagań środowiskowych dotyczących usuwania nielegalnego graffiti”.

Reagując bezpośrednio na podejrzenia, że młodzi ludzie biorą udział w procederze tworzenia nielegalnego graffiti lub podobnych szkód, możemy zapobiegać problemom młodzieży takim jak: wagarowanie, przemoc, nałogi i przestępczość.

Personel szkolny i rekreacyjny, pracownicy socjalni, stowarzyszenia i inne organizacje muszą być stale kształcone i informowane, aby dowiedzieć się jak najwięcej o subkulturze związanej z tworzeniem nielegalnego graffiti i czynnikach ryzyka związanych z przynależnością do niej.

Wszystkie szkody muszą być zgłaszane policji i dokumentowane fotograficznie.

Wszystkie obiekty wydzierżawione (na przykład kioski lub kontenery budowlane) powinny być wyczyszczone z graffiti przed wystawieniem ich do przestrzeni miejskiej.

Miasto Sztokholm podczas przebudowy, rozbudowy lub innych zmian w przestrzeni publicznej - jeśli to możliwe - dąży do takich projektów, które komplikują tworzenie nielegalnych bazgrołów.

Dzięki współpracy z handlem detalicznym, stacjami paliw itp. ograniczana jest dostępność farb w sprayu, mazaków i innych przedmiotów używanych do tworzenia nielegalnego graffiti.

Tłumaczenie z jęz. szwedzkiego: Anna Tomaszewska